

	"אתר טבע עירוני"
תיאור	<p>מטרת פרויקט זה: סיוע במימון, פיתוח או שידרוג אתרי טבע עירוני לטובת שמירה על ערכי טבע ובתי גידול טבעיים והנגשתם לציבור הרחב.</p> <p>הקמת אתר טבע עירוני יכולה לתת אפשרות ופתרון של טבע עירוני זמין בהשקעה מועטה יחסית, בייחוד באזורים שהם קיימים בתי גידול טבעיים או ייחודיים. אתר טבע עירוני מטופח משמש גם למטרת נופש ופנאי בחיק הטבע, לשיפור הבריאות והחינוך, מחזק את תחושת הזהות והשייכות המקומית, תורם לשמירה על המגוון הביולוגי ומעצב את הנוף העירוני.</p>
פרוגרמה	<p>התכנית תכלול אתר טבע עירוני הכולל איזורים שונים לפיתוח אינטנסיבי (מוטה קהל) ואקסטנסיבי (מוטה טבע), ותתייחס לשלושה אזורי תכנון עיקריים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • אזור שימור (אזור ליבה) - אזור שימור הוא ליבת אתר הטבע, ובו נמצא בית הגידול הטבעי, תופעות גאולוגיות או תופעות טבע ייחודיות לשימור. אזור הליבה יישמר ללא פיתוח או פיתוח מינימלי בלבד, ויאפשר פעילות של בעלי חיים ללא הפרעה. • אזור חיץ - אזור חיץ עוטף את אזור הליבה ומאפשר פיתוח מבוקר ומוגבל, הכולל תשתיות ומתקנים הכרחיים לרווחת מבקרי אתר הטבע, כגון מסתורי צפרות, ספסלי תצפית, שבילי הליכה ועוד. • אזור מוטה פיתוח - אזור המאפשר פיתוח אינטנסיבי למטרת נופש ופנאי בחיק הטבע כגון שבילי הליכה, שביל אופניים, מתקני משחק, מתקני תשתית, מצפור/תצפית, פינות מרגוע והצללה, ספסלים, מרכז הדרכה, עמדות הדרכה, שלטי הסברה ואמצעים הסברתיים נוספים למטרת חינוך ושיתוף הציבור ועוד. <p>הרשות המקומית תפרט בבקשתה את אופייו ומאפייניו האקולוגיים של אתר הטבע העירוני שברצונה לפתח ואת האלמנטים לפיתוח שיאפשרו את הנגשת הטבע לציבור הרחב.</p> <p>פירוט ההמלצות לאלמנטים האקולוגיים והסביבתיים לצורך התכנון ישולבו בהנחיות המפורטות למימוש המענקים.</p> <p>במסגרת הבקשה תגיש הרשות המקומית אומדן עלויות מפורט.</p>
פרויקטים הנכללים במסגרת המענק	<p>תכולת המענק: תכנון, ניהול, פיתוח, פיקוח וביצוע של אתר טבע עירוני. הפרוייקט יכול לשלב את האלמנטים האקולוגיים והסביבתיים הבאים:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. שימור בתי גידול טבעיים (כגון בריכת חורף, בתי גידול לחים, דיונות, חורש טבעי) או תופעות טבע ייחודיות (כגון אתרי פריחה, מינים נדירים, עצים עתיקים, תופעות גאולוגיות) ועוד. 2. שטח בעל חשיבות היסטורית לשימור כגון חקלאות מסורתית

3. פיתוח או שימור תשתיות טבעיות : מעברים אקולוגיים, גגות ירוקים, גינון חסכוני במים (צמחיה טבעית מקומית), תיבות קינון, העתקת גיאופיטים
4. ניהול סביבתי של מי נגר
5. שימוש בתאורה חסכונית ומונעת זיהום אור
6. טיפול במפגעים וזיהומים סביבתיים, סילוק מינים פולשים, טיפול סביבתי בפסולת ומיחזור, פחים חסיני נבירה
7. חיזוק הקישוריות לאתרי טבע סמוכים או לשטחים הפתוחים
8. הכנת סקר טבע עירוני (על פי הנחיית המשרד להגנת הסביבה)

התכנית יכולה לכלול את האלמנטים הבאים לפיתוח והסדרת האתר והנגשתו לציבור :

1. תכנון, עבודות פיתוח, גידור וגינון בר קיימא
2. הכשרת דרכים לאתר, שבילי הליכה, שביל אופניים
3. שטח לקליטת קהל ופעילות קהל אינטנסיבית
4. ריהוט חוץ : ספסלים, שולחנות, מחסומים, פחי מיחזור ופחים חסיני נבירה, מתקני משחק, פרגולות ופינות הצללה וכו'.
5. אמצעים לקליטת קהל (כגון מיצפור, עמדות תצפית, עמדות הדרכה), אמצעים הסברתיים ואמצעי הנגשה לציבור
6. גינה קהילתית, חממה לצמחייה ארץ ישראלית וכו'

לא יאושרו מענקים בעלי אופי מובהק המיועדים להקמה או שיפוץ של כיכרות תחבורה, מדרכות, מעברים וכבישים. בכל מקרה, לא תאושרנה עבודות להבאת תשתיות אל הגינה הציבורית. הרשות המקומית חייבת להעמיד לצורך הענין מגרש פנוי, זמין ומחובר לכל התשתיות העירוניות והאחרות (חשמל, מים, ביוב וכד').

דוגמאות לאתרי טבע עירוניים :

עמק הצבאים בירושלים-

https://www1.jerusalem.muni.il/jer_sys/GazelleValley/home.asp

בריכת החורף בנתניה-

<https://www.netanya.muni.il/?CategoryID=2573&ArticleID=6642>

התחנה לחקר ציפורי ירושלים-

<https://www.birds.org.il/bird-center-page.aspx?langID=1¢erid=20>

כללים נוספים

- על הרשות המקומית יהיה להבטיח מראש, כי יעמדו לרשותה מלוא המשאבים השוטפים הדרושים להפעלה ותחזוקה ארוכת טווח של הפרויקט.
- הרשות המקומית מתחייבת שלא לשנות את ייעוד הפרויקט וכן לא למסור את החזקה והשימוש או ההפעלה לגורם אחר או למטרה אחרת.
- לא תוכרנה עבודות בביצוע עצמי של עובדי הרשות.
- אין לבצע עבודות בטרם ניתן אישור לתוכנית ולחתימת חוזה מטעם מפעל הפיס וכן אישור זכות הקניין של הרשות לבעלותה בקרקע.
- באתר יותקן שילוט המעיד על סיוע מפעל הפיס להקמת האתר. לא תותר התקנת שילוט אחר אלא בתיאום מראש עם נציגי מפעל הפיס.
- הסדרת נושא הבטיחות והנגישות לאתר יילקח בחשבון ע"י הרשות בחישוב סכום המענק המבוקש.
- מפעל הפיס שומר את הזכות להתייעץ עם המשרד להגנת הסביבה לצורך אישור וקידום פרויקט זה.
- הפרויקט כולו ילווה באקולוג או יועץ טבע עירוני ובהמלצת הגוף היעודי.
- במסגרת העבודות, תינתן עדיפות לשימוש בחומרים ממוחזרים או ידידותיים לסביבה.